

คู่มือ

การปลูกผัก Model 30 ตารางวา

การปลูกผัก Model 30 ตารางวา

คำนำ

ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนสุรินทร์ ได้จัดทำโครงการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระชนมายุ 84 พรรษา โดยได้ดำเนินการจัดทำแหล่งเรียนรู้บ้านพอเพียง Model 30 ตารางวา ให้เป็นศูนย์สาธิตและถ่ายทอดให้แก่ประชาชนตามแนวชายแดนที่ทำอาชีพทางการเกษตรและประชาชนที่สนใจเข้ามาศึกษาหาความรู้และเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ให้ครัวเรือนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน อีกทั้งยังเป็นการสานสัมพันธ์เสริมสร้างความรัก ความอบอุ่นในครอบครัวให้มากยิ่งขึ้น

สารบัญ

	หน้า
ความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์การจัดทำโครงการ	1
เป้าหมายการดำเนินงาน	2
แนวคิดในการดำเนินงาน Model 30 ตารางวา	3
หลักการปลูกพืชตามโครงการบ้านพอเพียง Model 30 ตารางวา	5
ขั้นตอนการดำเนินงาน	8
คุณค่าการปลูกผัก Model 30 ตารางวา	9
ผลการดำเนินงาน	10
แปลงสาธิตการทำเกษตรธรรมชาติในสถานศึกษา	11
แปลงสาธิต ทดลอง การปลูกหน่อไม้ฝรั่งด้วยวิธีเกษตรธรรมชาติ	12
แปลงสาธิต ทดลอง การปลูกมะละกอฮอลแลนด์ด้วยวิธีเกษตรธรรมชาติ	13
แปลงสาธิต ทดลอง การปลูกกล้วยหอมทองด้วยวิธีเกษตรธรรมชาติ	14
ภาคผนวก	
- การปลูกผักสมรม Model 30 ตารางวา	16
- ขั้นตอนการปลูกผักสมรม	16
- ประโยชน์ของการปลูกผักสมรม	17
- แผนผัง Model 30 ตารางวา	18
- 30 ตารางวา สู้วิกฤต Covid-19 ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	19
- ประวัติผู้ออกแบบบ้านพอเพียง Model 30 ตารางวา	20
(นายสุวัฒน์ ชำนาญกิจ)	

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

ความเป็นมา

ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนสุรินทร์ ได้ดำเนินการจัดทำโครงการเฉลิมพระเกียรติบ้านพอเพียงของครูศูนย์ฝึกชายแดนสุรินทร์ เพื่อเฉลิมฉลองเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมายุ 84 พรรษา โดยได้ดำเนินการจัดทำแหล่งเรียนรู้บ้านพอเพียง โมเดล 30 ตารางวา ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้เกษตรธรรมชาติ ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่บริเวณชายแดนไทย – กัมพูชาในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์, บุรีรัมย์ และจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อเป็นศูนย์สาธิตและถ่ายทอดให้แก่ประชาชนตามแนวชายแดนที่ทำอาชีพทางด้าน การเกษตร และประชาชนที่สนใจเข้ามาศึกษาหาความรู้และเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน

วัตถุประสงค์การจัดทำโครงการ

1. เพื่อน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสู่การปฏิบัติจริงและขยายผลอย่างเป็นรูปธรรม
2. เพื่อให้ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือน เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพดีตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

เป้าหมายการดำเนินงาน

ประชาชนในพื้นที่บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา

1. มีแหล่งเรียนรู้บ้านพอเพียง โมเดล 30 ตารางวา ในพื้นที่บริเวณชายแดนทั้ง 3 จังหวัด จำนวน 31 แห่ง
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้และขยายผลด้านเกษตรธรรมชาติในพื้นที่บริเวณชายแดน โดยให้ครู 1 คน ขยายผลต่อ 10 ครัวเรือน รวมจำนวน 270 ครัวเรือน

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

แนวคิดในการดำเนินงาน Model 30 ตารางวา

1. เพื่อเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมายุครบ 84 พรรษา
2. เพื่อน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน
3. ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน (ผักสมรม อย่างน้อยจำนวน 21 ชนิด)
4. ประชาชนได้บริโภคผักที่ปลอดสารพิษ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง
5. เป็นแหล่งศึกษาดูงานของหน่วยงานเครือข่ายในพื้นที่และเครือข่ายอื่นๆ
6. เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาสาขาเกษตรกรรมในพื้นที่
7. เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบเกษตรธรรมชาติให้กับชุมชน
8. เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้และขยายผลด้านเกษตรธรรมชาติแนวทาง MOA ให้แก่ประชาชนพื้นที่บริเวณชายแดน

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

กิจกรรมศึกษาดูงานภายในศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทย

บริเวณชายแดน

บ้านพอเพียง Model 30 ตารางวา

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

หลักการปลูกพืชตามโครงการบ้านพอเพียง Model 30 ตารางวา

1. หลักการปรับปรุงดิน

โดยให้ดินมีความอ่อนนุ่ม และมีอินทรีย์วัตถุในดินอย่างน้อย 10 เปอร์เซ็นต์ เพื่อเรียกให้ดินได้มีสิ่งที่มีชีวิตมาอาศัย เช่น จุลินทรีย์ ไส้เดือน แมลงกระซอน จิ้งหรีด กิ้งกือ และเพื่อช่วยในการระบายอากาศในรากพืช รวมทั้งเพื่อเพิ่มฮอร์โมนให้แก่รากพืช พืชได้รับฮอร์โมนก็จะแข็งแรง มนุษย์บริโภคพืชผักลักษณะนี้ก็จะแข็งแรงตามไปด้วย

2. ใช้วัสดุคลุมดินอย่างทั่วถึง

เพื่อลดการระเหยของน้ำ และลดความร้อนจากแสงอาทิตย์ ช่วยให้สิ่งมีชีวิตในดินอยู่ได้ ประกอบกับทำให้ดินอ่อนนุ่มรากพืชจะได้ไปหาอาหารตามธรรมชาติเองได้ลึกและไกล ลดรายจ่ายในการให้อาหารปุ๋ยแก่พืช โดยหมั่นดูแลวันละอย่างน้อย 3 ครั้ง เพื่อให้ความชื้นคงอยู่สภาพดีตลอดเวลา ทั้งข้อ 1 และ 2 เป็นหลักการปรับปรุงดินเพื่อให้ดินมีพลัง

การหมักดิน หรือคลุมดินเพื่อรักษาความชุ่มชื้นให้กับดิน

บ้านพอเพียง Model 30 ตารางวา

การห่มดิน หรือคลุมดินเพื่อรักษาความชุ่มชื้นให้กับดิน

3. ปลุกพืชตามฤดูกาล

เลือกปลูกเฉพาะพืชผักตามฤดูกาล เพื่อให้พืชเจริญเติบโต ได้เต็มที่ ลดอัตราโรคพืช ลดอัตราการใช้ปุ๋ย ยกเว้นผักบุงที่ปลูกได้ตลอดปี มนุษย์บริโภคพืชผักตามฤดูกาลก็จะแข็งแรงมีสุขภาพดีและอายุยืน

4. ปลุกพืชหมุนเวียนไม่ซ้ำแปลงเดิม

เนื่องจากพืชบางชนิดกินอาหารไม่เหมือนกัน มาก – น้อย ต่างกัน พืชบางชนิดเก็บเกี่ยวเสร็จแล้วยังเหลืออาหารในดินสำหรับพืช ชนิดอื่นอยู่ แทนจะต้องให้ปุ๋ยเพิ่มเติม เช่น กรณีปลูกกะหล่ำปลี ค่ะน้า เมื่อเก็บเกี่ยวเสร็จแล้วควรจะปลูกผักบุงได้เลย เนื่องจากผักบุงเป็นผักที่ไม่ใช้ปุ๋ยมาก แต่ผักคะน้า ผักกะหล่ำปลีเป็นพืชที่ใช้ปุ๋ยมาก

5. อนุรักษ์แมลงและหนอน

แมลงและหนอนเป็นพันธมิตรที่ยิ่งใหญ่มาช่วยบริหารจัดการแปลงผัก ว่าพืชต้องการอะไร ขาดอะไร หรือเกินอะไร โดยใช้วิธีสังเกตและการให้ปริมาณของปุ๋ย ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความจริงจัง และความรักเอาใจใส่อย่างจริงจัง พืชก็จะเจริญเติบโตอย่างเต็มที่และเป็นผลดีต่อผู้บริโภค ข้อ 3,4,5 เป็นการบริหารจัดการตั้งแต่ผู้บริหารทุกระดับ จนถึงเจ้าหน้าที่แปลงต้องมีความจริงจังและมีจิตใจดี เมื่อจิตใจดีพืชก็จะเจริญเติบโตเต็มที่ ถ้าจิตใจไม่ดีพืชก็จะไม่เจริญเติบโตเต็มที่

การปรับปรุงดิน เพื่อช่วยในการระบายอากาศในรากพืช และรักษา

ห่วงโซ่อาหารในดิน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ประชุม / วางแผนการดำเนินงานเพื่อรับทราบนโยบายสู่การปฏิบัติในพื้นที่
2. ลงพื้นที่รายงานตัวกับผู้นำชุมชน สํารวจข้อมูลชุมชนเพื่อนำข้อมูลมาวางแผนการดำเนินงาน
3. จัดทำเวทีประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการประกอบอาชีพเสริมรายได้ นำเสนอนโยบายการทำต้นแบบ Model 30 ตารางวา
4. วางแผนการดำเนินงานในการคัดเลือกพื้นที่จัดทำ Model 30 ตารางวา เพื่อเป็นต้นแบบให้กับชุมชน
5. ประชุมวางแผนเพื่อจัดทำโครงการเสนอขออนุมัติ
6. ดำเนินการตามโครงการ
7. ขยายผลโครงการสู่ชุมชน ครู 1 คน ต่อ ประชาชน 10ครัวเรือน
8. ติดตามและประเมินผลโครงการ

ประชุม / วางแผนการดำเนินงานเพื่อรับทราบนโยบายสู่การปฏิบัติในพื้นที่

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

คุณค่าการปลูกผัก Model ๓๐ ตารางวา

การปลูกผักนอกจากจะใช้ร่างกายแล้ว ยังต้องใช้แรงใจ (ทำด้วยใจ) หมั่นดูแลรักษาเอาใจใส่ พืชที่เราปลูกก็จะให้ผลผลิต สวยงามดังที่ตั้งใจ

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

ผลการดำเนินงาน

การขยายผลการเรียนรู้เกษตรธรรมชาติ

พื้นที่ดำเนินงาน	จำนวน แหล่งเรียนรู้	จำนวนขยายผล		รวม
		สู่ชุมชน (ครัวเรือน)	เครือข่าย (แห่ง)	
จังหวัดสุรินทร์	11	120	2	133 แห่ง
- อำเภอพนมดงรัก	2	30	1	รพ. อำเภอพนมดงรัก
- อำเภอกาบเชิง	5	50	-	
- อำเภอสังขะ	3	30	1	บริษัทไทยโพลิต จำกัด
- อำเภอบัวเขต	1	10	-	
จังหวัดบุรีรัมย์	7	70	-	77 แห่ง
- อำเภอโนนดินแดง	2	20	-	
- อำเภอละหานทราย	2	20	-	
- อำเภอบ้านกรวด	3	20	-	
จังหวัดศรีสะเกษ	8	90	2	100
- อำเภอภูสิงห์	1	10	-	
- อำเภอขุนซัน	1	20	1	ที่ว่าการอำเภอขุนซัน
- อำเภอขุนหาญ	3	30	-	
- อำเภอกันทรลักษ์	3	30	1	ที่ว่าการอำเภอกันทรลักษ์
รวมทั้งสิ้น				310 แห่ง

แปลงสาธิตการทำเกษตรธรรมชาติในสถานศึกษา

การปลูกผัก Model 30 ตารางวาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง "เป็นการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตการอยู่อย่าง “พอเพียง” โดยการปลูกผักสวนครัวหลายๆ ชนิดที่ใช้ประกอบอาหารอยู่เป็นประจำในพื้นที่บริเวณบ้าน หรือโรงเรียน โดยวิธีเกษตรธรรมชาติ ซึ่งเป็นการลดรายจ่ายภายในครัวเรือนและได้บริโภคผักที่ปลอดภัยและมี

ภาพกิจกรรมการปลูกผักในสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเกิดความรัก ความสามัคคี

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

แปลงสาธิต ทดลอง การปลูกหน่อไม้ฝรั่งด้วยวิธีเกษตรธรรมชาติ

ศผช. สุรินทร์ ได้นำหลักเกษตรธรรมชาติเรื่องการปรับปรุงดินโดยการนำถั่วเขียวมาปลูกร่วมกับแปลงหน่อไม้ฝรั่ง จากผลการทดลองพบว่าดินมีความร่วนซุยเพิ่มมากขึ้น หน้าดินไม่แห้ง หน่อไม้ฝรั่งมีขนาดใหญ่ขึ้น อวบยาวตรงอยู่ในเกรดที่ดี นอกจากนี้ใบของถั่วเขียวมีขนาดกว้าง ช่วยควบคุมวัชพืชได้ดี

แปลงสาธิต ทดลอง การปลูกหน่อไม้ฝรั่ง

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

แปลงสาธิต ทดลอง การปลูกมะละกอฮอลแลนด์ด้วยวิธีเกษตรธรรมชาติ

ศฝช. สุรินทร์ได้นำหลักเกษตรธรรมชาติเรื่องการปรับปรุงดินโดยการนำถั่วเขียวมาปลูกร่วมกับมะละกอฮอลแลนด์ จากผลการทดลองพบว่าหน้าดินไม่แห้ง ดินมีความร่วนซุยเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากถั่วเขียวมีปมที่รากซึ่งสามารถเปลี่ยนไนโตรเจนในอากาศเป็นปุ๋ยในตรดให้แก่ดิน และต้นถั่วเขียวเอาไปใช้ได้

แปลงสาธิต ทดลอง การปลูกมะละกอฮอลแลนด์

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

แปลงสาธิต ทดลอง การปลูกกล้วยหอมทองด้วยวิธีเกษตรธรรมชาติ

ศฝช. สุรินทร์ ใช้เทคนิคในการดูแลกล้วยหอม หลังจากปลูกกล้วยประมาณ 5 เดือน ให้แต่งหน่อเพื่อให้ต้นแม่มีความสมบูรณ์ ต้องให้น้ำอย่างสม่ำเสมอตลอดฤดูปลูก เมื่อหน้าดินแห้ง ต้องใช้ไม้ค้ำยันหรือตามกล้วยทุกต้นที่ออกปลีแล้ว เพื่อป้องกันลำต้นหักล้ม และตรวจดูการค้ำยันให้อยู่ในสภาพที่มั่นคงแข็งแรง

แปลงสาธิต ทดลอง การปลูกกล้วยหอมทอง

การปลูกผักสมรม Model 30 ตารางวา

Model 30 ตารางวา เป็นการใช้พื้นที่ว่างเปล่าบริเวณที่อยู่อาศัยให้เกิดประโยชน์ โดยใช้พื้นที่ขนาด 30 ตารางวา (10 x 12 เมตร) ในการปลูกพืชผักสมรม / ผักพื้นบ้าน หรือผักที่ตนเองชอบรับประทาน อย่างน้อย 21 ชนิด โดยใช้ “หลักเกษตรธรรมชาติ” ในการเพาะปลูก

ขั้นตอนการปลูกผักสมรม

1. เตรียมพื้นที่ขนาด 30 ตารางวา ล้อมด้วยสแลนสีดำ เพื่อป้องกันสัตว์เลื้อยเข้ามาทำลาย
2. เตรียมแปลงปลูกผัก โดยการขุดดิน 2 หน้าจอบ
3. ใส่ปุ๋ยหมักเกษตรธรรมชาติ (มูลวัว 4 : มูลไก่ 1) คลุกเคล้าให้เข้ากันกับดินในแปลงที่จะปลูก
4. ดำเนินการปลูกผักที่เตรียมไว้
5. ใช้ฟางหรือเศษใบไม้คลุมแปลง เพื่อรักษาความชื้นและย่อยสลายเป็นปุ๋ยต่อไป
6. ดูแลแปลงผักโดยการรดน้ำ ใส่ปุ๋ย กำจัดวัชพืช แมลงศัตรูพืช และสังเกตการเจริญเติบโตของพืช

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

ประโยชน์ของการปลูกผักสมรม

1. ใช้พื้นที่ว่างเปล่าบริเวณบ้านให้เกิดประโยชน์
2. เกิดความสามัคคีแก่คนในครอบครัว
3. มีสุขภาพแข็งแรง ปราศจากโรคภัย เนื่องจากได้รับประทานผักที่ปลอดสารพิษ
4. ลดรายจ่าย / เพิ่มรายได้ในครัวเรือน

การปลูกผักสมรมง่าย ๆ ในพื้นที่ 30 ตารางวา

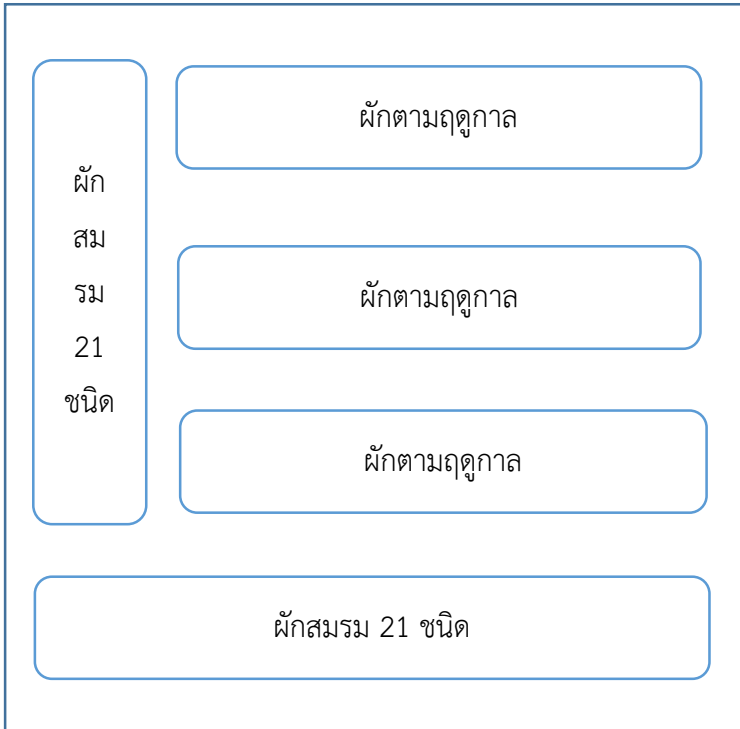

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

แผนผัง Model 30 ตารางวา

โรงปุ๋ย

ศาลา
เรียน
งู

บ่อ
กบ

**** สงสัยหรือไม่ว่า** ทำไมต้อง 30 ตร.ว. เป็นการทำกิจกรรมเพื่อสร้างความรัก ความอบอุ่น ในครัวเรือน โดยแบ่งเป็น ดังนี้ 10 ตร.ว.แรกพ่อทำ 10 ตร.ว.ที่สองแม่ทำ 10 ตร.ว.ที่สามลูกทำ ร่วมแรง ร่วมใจประสานการทำงานร่วมกัน เป็นการเสริมสร้างความรัก ความอบอุ่นในครอบครัวให้มากยิ่งขึ้น และเป็นจุดขายทำให้คนทั่วไปสนใจ แปลงจริงๆ อาจไม่ต้องถึง 30 ตร.ว.ก็ได้ ทำเท่าที่มีที่ดิน หรืออาจจะมากกว่าก็ได้

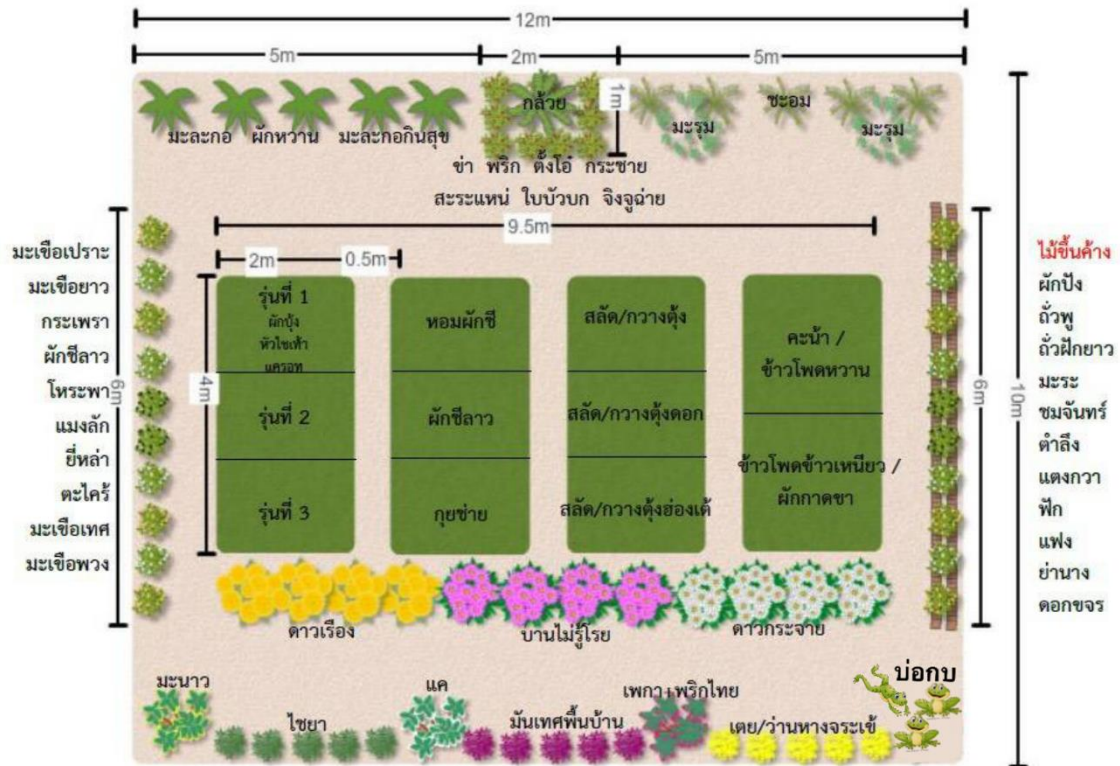

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

30 ตารางวาสู่วิกฤต Covid-19 ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

30 Square Meters Model

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

ประวัติผู้ออกแบบบ้านพอเพียง Model 30 ตารางวา

นายสุวัฒน์ ชำนาญกิจ

เกิดเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2499

ณ อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

วุฒิการศึกษา - กศ.บ. (บางแสน) พ.ศ. 2521

- ประกาศนียบัตรบัณฑิต (บริหารการศึกษา) พ.ศ. 2550

- ศษ.ม. การบริหารการศึกษา พ.ศ. 2552

- สถาบันพระปกเกล้า หลักสูตรธรรมาภิบาลสำหรับผู้บริหาร

ระดับสูงของสำนักงาน กศน.

ประวัติการทำงาน

- ครู 2 ระดับ 2 โรงเรียนบ้านหนองผูกเต่า อ.สระแก้ว จ.ปราจีนบุรี
- เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 3 สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ
- อาจารย์ 1 ระดับ 5 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบูรณ์
- หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป กองการเจ้าหน้าที่ กรมการศึกษานอกโรงเรียน
- ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กศน. จังหวัดตราด
- ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กศน. จังหวัดขอนแก่น
- ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กศน. จังหวัดอ่างทอง
- รก.หัวหน้าศูนย์ 1 ศบอ.ปักธงชัย
- หัวหน้าศูนย์ 2 ศบอ.ปักธงชัย
- ผู้อำนวยการ ศบอ.ปักธงชัย
- ผู้อำนวยการ ศบอ.โชคชัย

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

ประวัติการทำงาน (ต่อ)

- ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนสระแก้ว
- ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนสุรินทร์
- ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนมุกดาหาร
- ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาสมุทรสาคร
- ผู้อำนวยการสถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร

ผลงานที่เป็นเกียรติประวัติ

1. สร้างห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็นลำดับที่ 63 ของประเทศ พร้อมทั้งอาคาร ศบอ. ห้องประชุม, โรงฝึกงานซึ่งตั้งอยู่ในกลางเมือง รวมที่ดินทรัพย์สินมูลค่าไม่น้อยกว่า 35 ล้านบาท (ปี 2537- 2541) โดยมีใช้งบจากรัฐบาล
2. เป็นห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีดีเด่นที่ 1 ปี พ.ศ.2547 ในระดับประเทศ และดีเด่นระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี พ.ศ.2542
3. ศบอ. ปักธงชัย ดีเด่นเป็นที่ 1 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปี พ.ศ. 2543
4. กศน. โชคชัยเดิมมีนักศึกษาสายสามัญ จำนวน 900 คน มาปฏิบัติงานภาคเรียนเดียวมีนักศึกษาเพิ่มขึ้น เป็น 3,000 คน และยังได้เป็นสถานศึกษาดีเด่นของจังหวัดนครราชสีมา ในปี พ.ศ. 2548
5. ได้สร้างอาคารเอนกประสงค์และอาคารเรียนคอมพิวเตอร์ ที่ ศบอ. โชคชัย ใช้งบบริจาคไม่น้อยกว่า 1,400,000บาท

6. ทั้งที่ ศบอ.ปภังชัย และศบอ.โชคชัย ได้คิดกิจกรรม กพข. โดยให้นักศึกษาที่มาศึกษาสายสามัญทั้งระดับประถม และมัธยมศึกษาปลูกต้นไม้ยืนต้น คนละ 4 ต้น เพื่อให้ร่มเงาและผลผลิต เช่น มะม่วงป่า ขนุน มะพร้าว ไม้ป่าประเภทต่าง ๆ ฯลฯ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลให้แก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 1 ต้น ถวายเป็นพระราชกุศลให้กับสมเด็จพระบรมราชินีนาถ 1 ต้น และเพื่อมอบเป็นบุญกุศลให้แก่บิดา-มารดาของนักศึกษา คนละ 1 ต้น รวมเป็น 2 ต้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 จนถึงปี พ.ศ. 2552 ถ้านับต้นไม้ทั้งหมดแล้ว รวมหลายหมื่นต้น และมีผลผลิตออกมาเป็นรูปธรรม ซึ่งกิจกรรม กพข. ดังกล่าวนี้อาจจะเสริมสร้างในเรื่องดังต่อไปนี้

1) ลดภาวะโลกร้อน

2) เป็นการปลูกต้นไม้เพื่อเป็นร่มเงาและใช้ประโยชน์สำหรับนักศึกษาเอง

3) เป็นการเสริมสร้างนิสัยในการปลูกต้นไม้ ดูแลรักษาให้ต้นไม้เจริญงอกงาม

4) เป็นการเสริมสร้างคุณธรรม ในเรื่องความซื่อสัตย์ เพราะนักศึกษาต้องปลูกจริงมีภาพถ่าย มีการรายงานผล และคุณธรรมเรื่องการตรงต่อเวลานักศึกษาต้องส่งตามมติที่ประชุมกำหนด ซึ่งก่อนมีการปลูกต้องมีการเข้าค่ายหรืออบรมอย่างเข้มงวดในเรื่องต่าง ๆ เช่น ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ความเป็นพสกนิกรที่ดีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจริยธรรม เช่น การไหว้ การเดิน การแสดงความคารวะต่อผู้อาวุโสกว่า

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

วัยเดียวกันและวัยอ่อนกว่า การรับประทานอาหาร การแต่งกาย มารยาทการพูด มารยาทในการฟังที่ดีและมารยาทอื่น ๆ และวาระต่างๆ ของชาติ เช่น วาระเรื่อง การจราจร ยาเสพติด การตัดไม้ทำลายป่า การทำสายสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เป็นที่ ประจักษ์ว่าได้รับการพัฒนาและรับการศึกษาจาก "กศน."

7. ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนสระแก้ว ได้พัฒนาเรื่อง

7.1 อาคารสถานที่ โดยได้ของบประมาณมาพัฒนาซ่อมแซมถนนและ ไฟฟ้า มีมูลค่าสูงสุด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 เป็นต้นมา

7.2 คิดรูปแบบบ้านพอเพียง Model 30 ตารางวา โดยเริ่มดำเนินการทั้ง 3 จังหวัด คือ จังหวัดตราด จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดจันทบุรี และขยายผลไป ยังจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด โดยมีกองกำลังนาวิกโยธินกองทัพเรือ ให้ชุด ประจำพื้นที่ชายแดนนำแนวคิดดังกล่าว ไปขยายผลให้ชุมชนทุกชุมชน ในเขต รับผิดชอบของกองกำลังนาวิกโยธิน ไปดำเนินการตามแนวชายแดนทั้งจังหวัด จันทบุรีและจังหวัดตราด

7.3 ของบประมาณจ้างเหมาบุคลากรจากสำนักงาน กศน. ได้มากที่สุด ถึง 17 อัตรา

7.4 พื้นฟูพัฒนาโครงการทัพบกนิคมสยาม 02 อำเภอคลองหาด จังหวัด สระแก้ว จนได้รับพระราชทาน ส.ค.ส. จากสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณ วลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

7.5 พัฒนาอาคารสถานที่ เป็นแหล่งศึกษาดูงานและจัดระบบ ระเบียบ การอาศัยอยู่ในบ้านพักราชการ เพราะมีหลายหน่วยงานเข้าไปอาศัยอยู่ใน บ้านพักของศูนย์ฝึกฯ สระแก้ว

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

8. ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนสุรินทร์

8.1 นำแนวคิดบ้านพอเพียง Model 30 ตารางวา เพื่อเฉลิมฉลองพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระชนมายุ 84 พรรษา ขยายผลไปทั้ง 3 จังหวัด จำนวน 30 หมู่บ้านทั้งจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ ได้รับการยอมรับและตอบสนองจากประชาชน เครือข่ายอย่างดี

8.2 นำการปลูกพืชเศรษฐกิจเชิงเดี่ยว ได้แก่ หน่อไม้ฝรั่ง มาปลูกที่สุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ 150 ตารางวา โดยได้ผลผลิตวันละ 16 - 22 กิโลกรัม ราคาประมาณ 1,600 - 2,200 บาท/วัน จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วประเทศ โดยเฉพาะกองทัพบก ได้มาติดตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้มาถ่ายทอดวิธีทัศน์และรายงานขึ้นสู่หน่วยเหนือ

8.3 ได้นำพืชเชิงเดี่ยวๆ ได้แก่ มะละกอพันธุ์ฮอลแลนด์และกล้วยหอมทอง มาปลูกทดลองจนได้ผลผลิตที่น่าพอใจ (เพราะดินที่สุรินทร์เป็นดินทราย) อินทรีวิวัฒภูมิน้อย ได้พยายามปรับปรุงโดยใช้พืชตระกูลถั่วถั่วเขียว ปลูกแซมเพื่อเพิ่มธาตุอาหาร โดยเฉพาะในแปลงหน่อไม้ฝรั่ง เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม

8.4 พัฒนาระบบน้ำทางการเกษตรอย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้ระบบสปริงเกอร์ทุกจุด

8.5 ขอบประมาณในการขอซื้อรถแทรกเตอร์ จากสำนักงาน กศน. จำนวน 1 คัน (850,000.-บาท)

8.6 ได้สร้างอาคารเอนกประสงค์เพื่อเฉลิมฉลองพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระชนมายุ 84 พรรษา และเป็นอาคารเรียนรู้เรื่องเกษตรธรรมชาติ จากงบบริจาค มูลค่าไม่ต่ำกว่า 250,000 บาท โดยมี นายทรงคุณ พิทยาปรีชานนท์ ประธานฝ่ายเกษตรธรรมชาติ มูลนิธิ MOA ไทย มาเป็นประธานเปิดอย่างเป็นทางการ

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

8.7 ได้ประสานกับฝ่ายความมั่นคง ของงบประมาณสร้างหลุมหลบภัย (บังเกอร์) มูลค่าไม่ต่ำกว่า100,000.- บาท

8.8 ได้รับเกียรติจาก ฯพณฯ ท่านสุชาติ ธาดารงเวช อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รสส.สมบัติ ศรีสุรินทร์ และท่านประเสริฐ บุญเรือง เลขาธิการ กศน. ได้ไปเยี่ยมแนวคิดบ้านพอเพียง Model 30 ตารางวา และท่านรัฐมนตรีได้ให้ความสนใจ แปลงหน่อไม้ฝรั่งและแปลงบ้านพอเพียง โดยเฉพาะบ่อเลี้ยงกบโดยวิธีธรรมชาติเป็นพิเศษ

8.9 ส.ส.สมบัติ ศรีสุรินทร์ ได้ให้เกียรติศูนย์ฝึกฯ สุรินทร์ ไปสร้างแหล่งเรียนรู้บ้านพอเพียง Model 30 ตารางวา ที่อำเภอสังขละ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ และขยายผลสู่ประชาชนในอำเภอสังขละ จนได้รับการยอมรับจากส่วนราชการและประชาชนเป็นอย่างดี มีนักเรียนและนักศึกษามาดูงานอย่างต่อเนื่อง

8.10 มีการติดตามงานของมูลนิธิ MOAประเทศญี่ปุ่น คือ นายอาเบะ (ผู้เชี่ยวชาญของมูลนิธิ MOA ประเทศญี่ปุ่นได้ชื่นชมศูนย์ฝึกฯสุรินทร์ ว่าสามารถขยายผลด้านเกษตรธรรมชาติ อย่างครอบคลุมและทั่วถึงอย่างเป็นรูปธรรม และยังได้กล่าวไว้ว่าถ้ามีโอกาสจะมาศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมจะขอเป็นลูกศิษย์ ณ แปลงบ้านโคกเบง อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ (นางมธุรส ไม้จันดี) เป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งดินดังกล่าวเป็นที่ไม่ดี ไม่เหมาะสำหรับการปลูกผัก แต่นางมธุรส ไม้จันดี สามารถปรับปรุงบำรุงดิน จนพืชผักเจริญงอกงามได้ดี ประกอบกับแมลงที่เป็นศัตรูพืชและเป็นมิตรกับพืช สามารถควบคุมซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

8.11 มีเงินเข้ารายได้สถานศึกษาจากการจำหน่ายผลผลิตอย่างเป็นรูปธรรม

8.12 ได้รับความเมตตาจากท่านประเสริฐ บุญเรือง เลขาธิการ กศน. ได้ให้ศูนย์ฝึกฯ สรรพสิทธิ์ จัดสถานที่อบรมผู้บริหาร กศน. ทัวทั้งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการอบรมสัมมนาเรื่อง กศน.สู่อาเซียน ในปีงบประมาณ 2554

9. ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนมุกดาหาร (1 ตุลาคม 2556 – 16 กุมภาพันธ์ 2557 (1ปี 4 เดือน 16 วัน)

9.1 ได้ทำการพัฒนาปรับปรุงระบบน้ำ โดยสามารถใช้น้ำจากน้ำโขงมาใช้โดยตรงกับพืชผัก เดิมมีสระน้ำ 2 ลูก แต่จะกักน้ำได้ระหว่างเดือนมิถุนายน กันยายน หลังจากนั้นก็ไม่สมารถกักน้ำได้น้ำจะแห้งลงหมด

9.2 ได้อบรมและพัฒนาบุคลากร โดยส่งไปศึกษาดูงานที่ ศูนย์ฝึกฯ สรรพสิทธิ์ จำนวน 3 วัน 2 คืน ในเรื่องการขยายผลเกษตรธรรมชาติ โดยเฉพาะโครงการบ้านพอเพียง Model 30 ตารางวา เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระชนมายุ 85 พรรษา

93 ได้นำแนวคิดบ้านพอเพียง Model 30 ตารางวา มาเผยแพร่และขยายผลที่ศูนย์ฝึกฯ มุกดาหาร อย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจน จนได้รับการยอมรับจากภาคราชการและนักธุรกิจอย่างกว้างขวางจนกระทั่งประธานบริหารโรงแรมมุกดาหารแกรนด์ ได้ให้ความร่วมมือให้ไปปลูกผักในพื้นที่ของโรงแรม จำนวน 2 แปลง เนื้อที่ไม่น้อยกว่า 60 ตารางวา เป็นลักษณะ Contract Farming โดยพืชผักทุกชนิดโรงแรมเป็นผู้ซื้อ และมีผู้มาศึกษาดูงานอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน กล่าวคือ ประชาชนที่มาพักหรือมาประชุม อบรมที่โรงแรมได้เห็นรูปแบบและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างกว้างขวาง

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

9.4 จัดแปลงสาธิต Model 30 ตารางวา ในบริเวณศูนย์ฝึกฯ มุกดาหาร และรอบ ๆ อาคารหอประชุม มีพืชผักจำหน่าย มีรายได้เข้าสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นที่ศึกษาดูงานของหน่วยงานราชการ และประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง

9.5 ได้จัดทำแปลงสาธิตการปลูกหน่อไม้ฝรั่งพื้นที่จำนวน 100 ตารางวา มีผลผลิตออกมาอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องอาชีพ มีเงินเข้ารายได้สถานศึกษาจากการจำหน่ายผลผลิตอย่างเป็นรูปธรรม

9.6 ได้จัดทำแปลงสาธิตปลูกกุยช่าย (เพื่อทำเป็นกุยช่ายขาว) โดยมีผลผลิตออกมาเป็นที่น่าพอใจ

9.7 จัดทำแปลงสาธิตปลูกพืชสมุนไพร เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และเผยแพร่ พื้นที่ประมาณ 20 ตารางวา อย่างเป็นรูปธรรมและสวยงาม

9.8 ประสานกับผู้รับเหมาที่สร้างเขื่อนริมแม่น้ำโขง คือ บริษัทเจนจิรา ในการขอที่ดินมาถมสระน้ำบริเวณแปลงสาธิตปลูกหน่อไม้ฝรั่งและแปลงสาธิตปลูกกุยช่าย มีมูลค่าดินถึง 275,000 บาท และได้ขยายแปลงสาธิตปลูกหน่อไม้ฝรั่งและแปลงสาธิตปลูกกุยช่าย เพิ่มเติมจนเต็มเนื้อที่ ซึ่งพืชที่ปลูกใหม่กำลังเจริญเติบโต

9.9 ได้สาธิตการปลูกพืชยืนต้น แต่ทำลักษณะเป็นพืชกินใบ เช่น มะรุ่ดตัดยอด มะรุ่ดตัดยอด ทำเป็นลักษณะแปลงผัก

9.10 ได้ทำแปลงสาธิตการปลูกพริกไทย (เป็นพริกของคนไทยโบราณ ซึ่งพริกที่ใช้ปัจจุบันเป็นพริกเทศ เข้ามาในสมัยรัชกาลที่ 1 จากทวีปอเมริกาใต้ โดยหมอสอนศาสนานำมาเผยแพร่) ข้อมูลโดย หม่อมราชวงศ์ศีกฤทธิ์ ปราโมทย์

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

9.11 ได้สาธิตการปลูกถั่วพุดตามเสา ทั้งใน Mode 30 ตารางวาและแปลงทั่ว ๆ ไป และแปลงด้านหลังอาคารพัสดุ

9.12 ได้มีการบริหารจัดการปุ๋ยอย่างเป็นรูปธรรม เพราะหัวใจของเกษตรธรรมชาตินั้น ปุ๋ยเป็นหัวใจสำคัญในการปรับปรุงบำรุงดิน ในระยะเริ่มแรกถ้าดินมีอินทรีย์วัตถุพอเพียงแล้วปุ๋ยจากมูลสัตว์ก็จะลดน้อยลงไปเรื่อยๆ จนถึงระยะหนึ่งไม่จำเป็นต้องใช้ปุ๋ยจากมูลสัตว์เลย แต่ต้องมียุทธศาสตร์ความรู้เรื่องเทคนิคการปรับปรุงดิน เทคนิคการปลูกพืชผักหมุนเวียน เทคนิคการปลูกพืชตระกูลถั่ว

9.13 ได้ให้ครูอาสาสมัคร กศน. ได้อาสาลงปฏิบัติงานและฝังตัวอยู่ในพื้นที่ ในปีงบประมาณ 2556 จำนวน 7 คน คือ อำเภอน้ำยืน อำเภอสรินธร อำเภอลือชัย จังหวัดอุบลราชธานี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร อำเภอธาตุพนม อำเภอเมือง อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ซึ่งไปปฏิบัติหน้าที่ยังไม่ถึง 1 เดือน ได้รับการตอบรับจากเครือข่ายและประชาชนอย่างยิ่ง ในการนำเสนอบ้านพอเพียง Model 30 ตารางวา

9.14 ได้สาธิตการปลูกกล้วยหอมทอง โดยวิธีเกษตรธรรมชาติ ปรากฏว่ากล้วยหอมทองได้เจริญเติบโตอย่างดี โดยใช้วิธีกร่อนและปลูกถั่วเขียวแซมทั้งแปลง คาดว่าไม่เกิน 3 เดือน จะได้ผลผลิตอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะกล้วยหอมทองนั้นมีสารอาหารสูงที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย และมีราคาค่อนข้างแพงเหนือกล้วยชนิดอื่น ๆ

9.15 มีการสาธิตปลูกพืชแบบผสมผสาน โซน A และโซน B เพื่อสาธิตการประกอบอาชีพการเกษตรให้สามารถใช้พื้นที่ให้คุ้มค่าและเหมาะสม

- โซน A ได้แก่ มะละกอฮอลแลนด์ มะกรูดตัดใบ มะขามเปรี้ยว มะพร้าวน้ำหอมในร่อง

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

-โซน B ได้แก่ มะละกอฮอลแลนด์ ละมุด มะนาวด้านเกวียน มะพร้าวน้ำหอมในร่องซึ่งพืชดังกล่าวทั้งโซน A และ B

9.16 พัฒนา สาธิตการปลูกพืชผักบริเวณบ้านพักเกษตรกร หรือบ้านพักครูที่เข้ามาพักอาศัยในบริเวณสำนักงาน และมีผลผลิต อย่างเป็นรูปธรรม

9.17 มีการสาธิตการปลูกไม้ประดับในกระถาง เพื่อเป็นแหล่ง เรียนรู้ด้านอาชีพให้กับประชาชน ได้นำไปประกอบอาชีพและสามารถ สร้างรายได้อย่างเป็นรูปธรรม ในลักษณะอาชีพกลางน้ำ ซึ่งปัจจุบันไม้ ดอกไม้ประดับในกระถาง มีความสำคัญและจำเป็นในการจัดงาน ประเพณีต่างๆ เช่น งานแต่งงาน งานบวช งานประดับอาคารสถานที่ต่าง ๆ

9.18 จัดฐานเรียนรู้แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร หมูอบ น้ำผึ้งสูตรเวียดนามขนานแท้ ได้รับความนิยมนจากผู้บริโภคอย่างยิ่ง ผู้มาศึกษาเรียนรู้สามารถนำไปประกอบอาชีพได้

9.19 ได้พัฒนาระบบน้ำสปริงเกอร์สู่พืชผักและไม้ประดับ ทุกชนิด โดยดึงน้ำจากแม่น้ำโขงมาใช้โดยตรงและทั่วถึง ทำให้พืชผัก และไม้ประดับมีความเจริญเติบโตอย่างเป็นรูปธรรม

9.20 มีการสาธิตปลูกมะพร้าว้ำหอมโดยใช้วิธีปลูก 1 หลุม 2 ต้น เพื่อเป็นไม้เศรษฐกิจและไม้ประดับอีกทางหนึ่งโดยให้แต่ละต้นเอียงไป ทางกรุงเทพมหานครและอีต้นหนึ่งเอียงไปทางแขวงสะหวันนะเขต เป็น ลักษณะแสดงออกถึงความสัมพันธ์ภาพที่ติงามของทั้งสองประเทศ

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

9.21 ได้มอบหมายให้ครูทำโครงการบ้านพอเพียงของครูและบุคลากรทุกคนในศูนย์ฯ ปลุกพืชผักชนิดที่ตัวเองต้องการ ไว้สำหรับรับประทานเพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือนอย่างเป็นรูปธรรม โดยทุกวันตอนเย็นเวลา 15.00 -17.00 น, ครูและเจ้าหน้าที่ที่ต้องไปดูแลพืชผักที่ตนเองปลูก พืชผักกำลังเจริญเติบโต และมีส่วนต้องซ่อมแซมแก้ไข เนื่องจากดินเดิมเป็นดินเหนียวกันสระน้ำ น้ำมาใหม่ยังไม่มีอินทรีย์วัตถุและอาหารของพืชอย่างพอเพียง

9.22 ได้ของบประมาณไปยัง สำนักงาน กศน. และได้รับความเมตตาจากสำนักงาน กศน. จัดสรรงบประมาณ จำนวน 650,00- บาท เป็นค่าขยายเขตไฟฟ้าและค่าหม้อแปลง ซึ่งเดิมนั้นศูนย์ฝึกฯ ได้ใช้ไฟฟ้าจากศูนย์บริการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า กรมชลประทาน ซึ่งอนุเคราะห์ให้ใช้ไฟฟ้าเพียง 1 เฟส ทำให้เครื่องปรับอากาศและเครื่องใช้ไฟฟ้าของศูนย์ฝึกฯ และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เสียหายอยู่เป็นประจำ เนื่องจากกระแสไฟฟ้าไม่พอเพียงและได้มีกระแสไฟฟ้าใช้อย่างพอเพียง ห้องประชุมและสำนักงานให้บริการได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งปัจจุบันห้องประชุมและสำนักงานเปิดเครื่องปรับอากาศได้ทุกเครื่องแล้ว

9.23 ได้ติดตั้งระบบแสงสว่างในลานกลางแจ้ง จำนวน 4 จุด โดยใช้หลอดไฟสปอตไลท์ ชนิดประหยัดกระแสไฟฟ้า ทำให้จัดกิจกรรมในตอนกลางคืนได้

9.24 ได้พัฒนาข้าราชการครู พนักงานราชการครู ปวช. ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว ให้สำนึกถึงอุดมการณ์ในการทำอาชีพนี้อย่างมีเกียรติและซื่อสัตย์ สุจริตรับผิดชอบ โดยได้มอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยให้แนวคิดที่ว่ามาอยู่ศูนย์ฝึกฯ มุกดาหาร อย่างคิดว่าศูนย์ฝึกฯ มุกดาหารจะให้อะไรแก่ท่าน แต่จงคิดว่าจะทำอะไรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ศูนย์ฝึกฯ มุกดาหาร

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

9.25 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในเรื่องความขยัน อดทน อดออม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี ในฐานะที่เป็นผู้บริหารองค์กร

9.26 ย้ายเสาธงมาประจำไว้หน้าสำนักงานอย่างสง่าผ่าเผย สวยงาม และเชิญชวนให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ได้เชิญธงชาติพร้อมผู้บริหารในเวลา 08.00 น. ทุกวัน แม้แต่วันหยุดราชการก็มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเรื่องเวรให้เชิญธงชาติ

9.27 ได้จัดทำป้ายคำขวัญต่างๆ เช่น ป้ายธรรมะ ป้ายจรรยาบรรณครู ป้ายพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ป้ายแปลงสาธิตต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้เกิดความสวยงามและเป็นองค์ความรู้แก่ผู้พบเห็น

9.28 ได้ระดมบุคลากรทุกคน ในการตกแต่ง รักษาความสะอาดของ บริเวณสถานที่ และอาคารต่าง ๆ ให้สวยงาม ประทับใจสำหรับผู้มาพบเห็น พยายามให้เป็นสถานศึกษาที่มีชีวิต

9.29 มีระบบการรายงานผลของแปลงสาธิตต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม มีการรายงานผลทุก 15 วัน ทั้งปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข โดยเฉพาะครู อาสาสมัครฯ และครู ปวช. จะเขียน port folio ทุกวัน ครบ 1 เดือน จะส่งให้ ผู้บริหารได้รับทราบ

9.30 ได้มีการของบประมาณไปยังสำนักงาน กสณ. ในเรื่องการทำ กำแพงกันตลิ่งและเทพื้นคอนกรีตเสริมเหล็กและย้ายดินเพื่อมาถมสระน้ำที่เหลือ อีก 1 ลูก จำนวนประมาณ 414,798.12 บาท เพื่อจะนำพื้นที่บริเวณนี้มาเป็น แหล่งเรียนรู้เรื่อง การดูแลซ่อมบำรุงรถจักรยานยนต์ ซึ่งปัจจุบันศูนย์ฝึก มุกดาหาร ได้มีเครื่องมือประภทนี้อย่างพอเพียง เช่น การลงรถยนต์ การขัดสี

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

การถายน้ำมันเครื่อง การซ่อมช่วงล่าง ฯลฯ ซึ่งเป็นอาชีพที่ขาดแคลนและใช้เวลา
ศึกษาฝึกปฏิบัติไม่มากนักก็จะมีอาชีพได้ เพราะรถยนต์เป็นปัจจัยที่สำคัญของ
ประชาชนคนไทย นับวันก็จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับร้านบริการต่างๆ
เกี่ยวกับการดูแลรักษารถยนต์มีไม่เพียงพอ

9.31 พัฒนาระบบน้ำประปาเพื่อให้ใช้อย่างพอเพียงและเป็นระบบ
และมีระบบสำรองได้ใช้อย่างต่อเนื่องโดยไม่ขาดแคลน อย่างน้อย 3 วัน (ถ้า
น้ำประปาไม่ไหล แต่ถ้าน้ำประปาไม่ไหลเกินกว่า 3 วัน ก็สามารถใช้น้ำจากแม่น้ำ
โขงมาใช้ทดแทน (ชั่วคราว) น้ำประปาได้

9.32 ได้ทำการพัฒนาปรับปรุงระบบน้ำ โดยสามารถใช้น้ำจากแม่น้ำ
โขงมาใช้โดยตรงกับพืชผัก เดิมมีสระน้ำ 2 ลูก แต่จะกักน้ำได้ระหว่างเดือน
มิถุนายน - กันยายน 2556

9.33 ได้จัดทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อสมทบทุนสร้างลานเอนกประสงค์
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระชนมายุครบ 86 พรรษา
ในวันที่ 28 กันยายน 2556 ได้ยอดเงินทั้งสิ้นจำนวน 234,169.25 บาท โดย
ดำเนินการเทลานเอนกประสงค์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ส่วนที่เหลือได้เทพื้นศาลา
ร่วมใจเพิ่มเติมเพื่อจัดให้ดูสวยงาม เพราะพื้นเดิมแตกจากการทำเขื่อนริมแม่น้ำ
โขง และจัดพิธีเปิดป้ายลานเอนกประสงค์ ในวันที่ 11 พฤศจิกายน 2556 โดย
ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร

9.34 จัดโครงการขยายผลโครงการบ้านพอเพียง Model 30 ตารางวา
กับเครือข่ายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร จำนวน
37 โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการได้นำไปดำเนินการในโรงเรียนของตน
เพื่อใช้ประกอบอาหารกลางวันให้นักเรียนในโรงเรียน นักเรียนจะได้มีสุขภาพ
แข็งแรงเป็นกำลังของชาติ

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

9.35 ผลงานบ้านพอเพียง Model ๓๐ ตารางวา และการทำปุ๋ยหมักของศูนย์ฝึกฯ มุกดาหาร สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้นำไปจัดทำวีดิทัศน์องค์ความรู้อาชีพของ กศน.อีสานในรูปแบบวีซีดีและเผยแพร่ทางเว็บไซต์ www.youtube.com ชื่อว่า ๓๐ ตารางวาบ้านพอเพียง ศฝช.มุกดาหาร ได้ที่ <https://www.youtube.com/watch?v=KOooxZ6Kb8I> และการทำปุ๋ยหมักธรรมชาติ ศฝช.มุกดาหาร ที่ <https://www.youtube.com/watch?v=LH-tMm8yymo>

9.36 ได้จัดทำฐานหมอบน้ำผึ้งสูตรเวียดนาม ซึ่งทำเตาอบหมูแบบดั้งเดิม เพื่อสาธิตอาชีพการอบหมู ซึ่งสามารถนำมาเป็นอาชีพเสริมจากการอบและรับอบโดยคิดเป็นรายตัว เฉลี่ยถักรับอบตกตัวละ 1,000 – 1,500 บาท โดยเตาอบใช้อิฐแดงก่อและฉาบด้วยดินเหนียวผสมแกลบ ใช้อบหมูได้ถึงขนาด 90 กิโลกรัม และสูตรที่ใช้ในการหมักเป็นสูตรของชาวเวียดนามที่อพยพมาอยู่ในจังหวัดมุกดาหาร

9.37 ได้มีการประสานมูลนิธิเอ็มโอเอไทยอย่างต่อเนื่องในการดำเนินการเรื่องเกษตรธรรมชาติเพื่อให้เห็นผล และให้เกิดมาตรฐานเกษตรธรรมชาติ เพื่อสร้างความมั่นใจแก่กลุ่มเป้าหมายและเป็นไปตามนโยบาย และจุดเน้นการดำเนินงานของสำนักงาน กศน. และศูนย์ฝึกฯ มุกดาหารได้เสนอขอรับรองมาตรฐานเกษตรธรรมชาติกับทางมูลนิธิเอ็มโอเอไทยแล้ว กำลังรอรับการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานอยู่

9.38 ได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตร ปวช.ตั้งแต่การรับสมัครนักศึกษา ได้มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง จนมีนักศึกษาในพื้นที่จังหวัดเลย 1 กลุ่ม ซึ่งเป็นพื้นที่ยังไม่สามารถทำได้ถึง รวมทั้งได้จัดกระบวนการเรียน

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

การสอนให้ได้คุณภาพตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงาน กศน. โดยกำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนสัปดาห์ละ 35 ชั่วโมง เฉลี่ยวันละ 7 ชั่วโมง และมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง

9.39 ได้ขยายผลเกษตรธรรมชาติสู่ กศน.อำเภอ โดยร่วมมือกับสำนักงาน กศน.จังหวัดที่รับผิดชอบทั้ง 7 จังหวัด เพื่อขยายผลสู่ กศน.อำเภอที่ดำเนินการเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โดยในปีงบประมาณ 2556 ดำเนินการได้ 3 อำเภอ คือ กศน.อำเภอกวนใหญ่, กศน.อำเภอคอนสาร จังหวัดมุกดาหาร กศน.อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

9.40 ได้รับความไว้วางใจจากกลุ่มรักห้วยแซ่ จังหวัดมุกดาหาร ให้ช่วยเหลือด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ และวิถีชีวิตของประชาชนตามแนวห้วยแซ่ เพื่อรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม และธรรมชาติ

จากข้อ 9.1 ถึงข้อ 9.40 เป็นเหตุผลและความจำเป็นที่นายสุวัฒน์ ชำนาญกิจ ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน มุกดาหาร ต้องพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นแหล่งสาธิตการเรียนรู้ในเรื่องอาชีพ และความมั่นคงของคุณภาพชีวิตของประชาชน และที่สำคัญที่สุดคือน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะโครงการบ้านพอเพียง Model 30 ตารางวา จะช่วยให้ประชาชนลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนในเรื่องอาหารเดือนละ 2,000 - 3,000 บาทต่อเดือน และยังมีรายได้เสริมจากการจำหน่ายผลผลิต ประมาณเดือนละ 1,500 - 2,000 บาท และที่สำคัญยังทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น กล่าวคือมีสุขภาพที่ดีจากการบริโภคพืชผักที่ปลูกเอง ซึ่งใน Model 30 ตารางวานั้นจะทำให้ผู้ดำเนินการมีพืชผักทุกชนิดที่ใช้ประกอบอาหารในชีวิตประจำวัน และพืชตามฤดูกาล

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

เพราะพืชผักนั้นปลูกโดยวิถีเกษตรธรรมชาติ เน้นการให้อาหารทางรากเพราะรากนั้นเป็นตัวสร้างฮอร์โมนให้พืช ในเมื่อพืชได้รับฮอร์โมนพืชก็จะแข็งแรง เมื่อพืชแข็งแรงมนุษย์บริโภคพืชผักก็จะแข็งแรงไปด้วย ประกอบกับยังมีอาหารประเภทโปรตีนจากกบที่เลี้ยงเองโดยวิถีธรรมชาติ เพราะเป็นที่ทราบดีว่าในปัจจุบันประชาชนได้รับอาหารจากสารเคมีและสารพิษเป็นส่วนใหญ่จากท้องตลาด ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนไม่สมบูรณ์ ไม่แข็งแรงเกิดโรคต่าง ๆ ไม่สามารถจะประกอบสัมมาอาชีพได้อย่างปกติ ทำให้เกิดปัญหาในการครองชีพ ปัญหาครอบครัว ปัญหาสังคม และอนาคตจะเป็นปัญหาของประเทศชาติต่อไป เหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ นายสุวัฒน์ ชำนาญกิจ ได้คิดหาวิธีการที่จะทำให้ประชาชนได้มีสุขภาพดี ในเมื่อสุขภาพดีก็สามารถมีสัมมาอาชีพที่ดี และเหมาะสมไม่เป็นที่เดือดร้อนของลูกหลานและเครือญาติ ซึ่งได้พัฒนากิจกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจะเป็นแหล่งสาธิตการเรียนรู้ในเรื่องอาชีพต่างๆ อย่างพอเพียงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งศูนย์ฝึกฯ มุกดาหารนั้นรับผิดชอบประชาชนชายแดน 7 จังหวัด 34 อำเภอ 581 หมู่บ้าน ซึ่งหน้าที่ต่อไปก็นำองค์ความรู้ต่างๆ ของศูนย์ฝึกฯ มุกดาหารไปสาธิตและเผยแพร่ตามจังหวัดต่างๆ โดยครูของศูนย์ฝึกฯ มุกดาหารและเครือข่าย และอีกวิธีการหนึ่งก็นำประชาชนตามแนวชายแดนมาฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติที่ศูนย์ฝึกฯ มุกดาหารเพื่อให้ประชาชนเหล่านั้นนำความรู้ที่ได้ฝึกปฏิบัติไปสู่การปฏิบัติในชีวิตจริง ในเมื่อศูนย์ฝึกฯ มุกดาหารได้สาธิตปฏิบัติเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมแล้ว ความศรัทธา ความเชื่อมั่น ก็เกิดแก่ผู้พบเห็นและผู้นำไปปฏิบัติ ขณะเดียวกันศูนย์ฝึกฯ มุกดาหาร ก็ได้ทดลองวิจัยอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพราะอาชีพทุกอาชีพนั้นได้มีการพัฒนาแข่งขันกันอย่างต่อเนื่องแทบทุกอาชีพ

บ้านพอเพียง

Model 30 ตารางวา

ประกอบกับหน้าที่และบทบาทของศูนย์ฝึกได้เน้นชัดเจนในเรื่องของความมั่นคงแห่งชีวิตตามแนวชายแดนและโครงการพระราชดำริตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีมติติดต่อพสกนิกรชาวไทยของท่านจึงได้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษที่จะคิดทดลอง วิจัยและปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งจะนำสู่วิถีชีวิตของประชาชนได้ และได้รับรางวัลชนะเลิศที่ 1 ระดับประเทศ สถานศึกษาที่ขยายผลเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติโดยวิถีเกษตรธรรมชาติ (เอกสารฉบับนี้เขียนจากผลการปฏิบัติงานของนายสุวัฒน์ ชำนาญกิจ จากประสบการณ์จริง)

คู่มือ

การปลูกผัก

การปลูกผัก Model 30 ตารางวา

บ้านพอเพียง Model 30 ตารางวา